

İnsan küçük bir alem olup, büyük alemin nümunelerini taşıyor. Buna göre ruhun, sırrın, hafinin, ahfanın asılları büyük alemde nedir? Yani "hafi", "ahfa", "sır" latifeleri büyük alemde neyi temsil eder?

Bu mesele çok derin, çok şümüllü ve külli bir meseledir. Her cihetinden bakmak, bir kitap kadar malumat vermek anlamına gelir. Ancak sadece muhatabı ilgilendiren ve sorduğu kısma özet makamında izah getirebiliriz.

Alem ikiye ayrılır:

1. Alem-i halk, **2.** Alem-i emir.

Alem-i halk; bütün yaratılan şeyler ve masiva dediğimiz, kainat ve mahlukattır.

Alem-i emir ise; zat, sıfat, isim ve şununat-ı ilahiyedir.

İnsan; kainatın ve kainatta tecelli eden alem-i emirin özü ve özetidir. Yani insan-ı kamil, (*Bundan maksat Resul-ü Kibriya aleyhissalatu vesselamdır*) Hem alem-i emr'in, hem de alem-i halkın özü ve numunesidir. Alem-i emr'in ve alem-i halk'ın asıllarının ve külliyyatının, gölgeleri ve numuneleri **alem-i asgar olan insanda** dahi mevcuttur.

İşte tasavvufta ve literatürde; beş cevher diye isimlendirilen **kalp, ruh, sır, hafa** ve **ahfa**'nın asılları, kainat ve emr aleminde olduğu gibi; gölgeleri ve numuneleri de, insanda ve mahiyetinde mevcuttur.

Burada "**asıllar**" deyince emir alemindeki vücutlar, "**gölgeler ve nümuneler**" deyince, mahlukattaki tecelliyat ve vücutlar anlaşılmalıdır.

Şimdi bu beş cevherle ilgili bir iki misal verelim. *Bu beş latife ve cevherin kıymet, değer ve ehemmiyeti açısından sıralaması şöyledir:*

1. Kalp, 2. Ruh, 3. Sır, 4. Hafi, 5. Ahfa.

Burada bir sonraki, bir öncekinden daha latifdir. Ve tamamı da alem-i emirden sayılmaktadır. Bu latifeler birbiri içerisinde gizlenmişlerdir. Bunların hakikatlerine nüfuz etmek, ancak maneviyat noktasında çok büyük zevata mahsustur...

Bizim anlayacağımız şekilde kolay izahı şudur: Her bir latife ve cevher; kainatta bir varlığa ve hakikate, bir büyük peygamberin vücuduna ve mahiyetine, bir de Cenab-ı Hakk'ın zat, sıfat, esmasına bakar ve onları temsil eder.

1. Kalp: Alem-i halk'tan, **Hz Adem (a.s.)**'e ve kainatta onunla alakalı makamlara, mekanlara ve boyutlara işaret eder. Alem-i emr'den ise, Hz Adem'in (a.s) mahiyetine ve hakikatine bakar.

Aynı zamanda **kalp; alemdeki Arş'ı temsil eder.** Burada maddi boyut itibariyle Arş'ın mekânına bakar. Manevi boyut, yani emr alemi cihetiyle de, Arş'ın mahiyet ve hakikatine bakar. Hem alemi Arş, hem de onun numunesi olan kalbin batını ve mahiyeti; Allah'ın **Evvel, Ahir, Zahir** ve **Batın** isimlerinin halita ve karışığıdır.

Kalp, bir nevi Arşullah'tır. Manevi terakkide beş cevherin ilki ve başlangıcıdır. Aynı zamanda kalp; alem-i halk ile alem-i emr ortasında bir geçittir. Arş da aynı mahiyeti taşımaktadır.

Diğer dört cevher, alem-i ekberde Arş'ın ve alem-i asgarda ise kalbin etrafında veya üzerindedir.

Kalp; Cenab-ı Hakk'ın izafi sıfatlarına delalet eder. Arş ve kalp; alem-i emr ve alem-i halk arasında geçit ve köprü olduğu gibi; izafi sıfatlar da, vücut ile imkan arasında geçittir ve köprüdür.

2. Ruh; Alem-i ervahın numunesidir. Alem-i halk itibariyle **Hz İbrahim (a.s.)**'in varlığına, makamına, mekanına ve kainatla münasebetine bakar, bir cevherdir. Alem-i emr itibariyle de, Hz İbrahim (a.s.)'in mahiyetine ve hakikatine bakar. Kalp cevherinden, daha latifdir. Alem-i emr'dendir.

Cenab-ı Hakk'ın, emr aleminden olan hakiki sıfatlarına delalet ve işaret eder. **Yani; izafi sıfatlar kalbe işaret ve tecelli eder. Hakiki sıfatlar ise, ruha işaret ve tecelli eder.**

3. Sır; ruh cevherinden daha latifdir ve ruh cevherinin üzerindedir veya içindedir.

Alemde, sırlı ve meleküta taalluk eden mahiyetlere numunedir. Halk aleminde, **Hz Musa (a.s.)**'in zatına, makamına ve alemle münasebetine bakar. Emr alemi itibariyle ise, Hz Musa (a.s)'ın mahiyetine ve hakikatine bakar.

Ruhun üzerinde bulunan, iç içe ve sonraki evvelkinden daha latif olan, diğer üç cevher ise, yani sır, hafa ve ahfa zat-ı ilahiyeye işarettir. Tecelliyat, bu üç cevherde hakikat ve mahiyetiyedir. Fakat yine de tecelliyattır, yani aynı değildir.

Sır cevherinde, Allah'ın hakiki sıfatları ehadiyyet itibariyle ve hakikat olarak tezahür ederler.

4. Hafi: Bu cevher, sırrın üzerindedir ve ondan daha latifdir. Halk aleminde, **Hz İsa (a.s.)**'in zatına, davasına, makamına ve kainatla münasebetine bakar. Alem-i emr itibariyle ise, İsa (a.s.)'ın hakikat ve mahiyetine bakar ve onun numunesidir. Cenab-ı Hakk'ın, şunun-u ilahiyesinin alemdeki külli tezahüratı; hülasa ve odak noktası olarak,

Hafa'da tezahür eder. Bu hakikatlerin tamamen bilinmesi âdeta imkan dahilinde değildir. Ancak azıcık dahi olsa, alemdeki tezahürleri, bazı şeyleri düşündürebilir.

5. Ahfa: Beş cevherin en latifi ve en küllisidir. Ehadiyet itibariyle en özü ve özetidir. Hafi'nin üzerinde ve merkezindedir. Hepsinden ziyade birinci cevherdir ve merkezdir.

Zat, sıfat ve şunu ilahiye dediğimiz alem-i emr'in, en külli ve vasitasız tecelli ve temerküz yeridir.

Allah'ın, zatına ve ehadiyetine numune ve ayinedir. Bütün mükevvenat, en geniş ve ihatalı olarak, Ahfa'nın muhiti ve çevresidir. Yani kainat, en külli halk alemi olarak, nasıl emr aleminin en külli ve geniş tezahürüne ve tecellisine mazhar ise; Ahfa da, o ağacın çekirdeği gibi, alemin özü ve özeti olup, kainatta külli olarak tecelli eden emr aleminin, perdesiz ve ehadiyetle tecelli merkezidir.

Ayrıca **Ahfa;** Halk alemi itibariyle, **Resul-ü Kibriya (asm)**'ın zatına, makamına, davasına ve kainatla münasebetine baktığı gibi; emr alemi itibariyle de, O'nun mahiyetine, keyfiyetine ve hakikatine bakar.

Sualle ilgili teferruata taalluk eden bir misal daha verebiliriz: Bu beş cevher; her biri kainattaki ayrı ayrı kozmik renkleri de temsil ederler. **Kalp kırmızı, Ruh sarı, Sır beyaz, Hafi siyah, Ahfa ise yeşil renkleri temsil ederler.**